

A man with a beard and a plaid shirt is carrying a young boy on his shoulders. The boy is wearing a blue and red plaid shirt and is pointing towards the right. They are in a green field with cows in the background under a blue sky with white clouds. A large white circle with a crosshair is overlaid on the image, framing the text.

Plan
Boeren-
Perspectief

Bouwen aan een boeren perspectief

Danielle de Nie - Wij.land

Kees van Heesbeen - ZLTO

30 November 2023

Werkplaats Netwerk Platteland

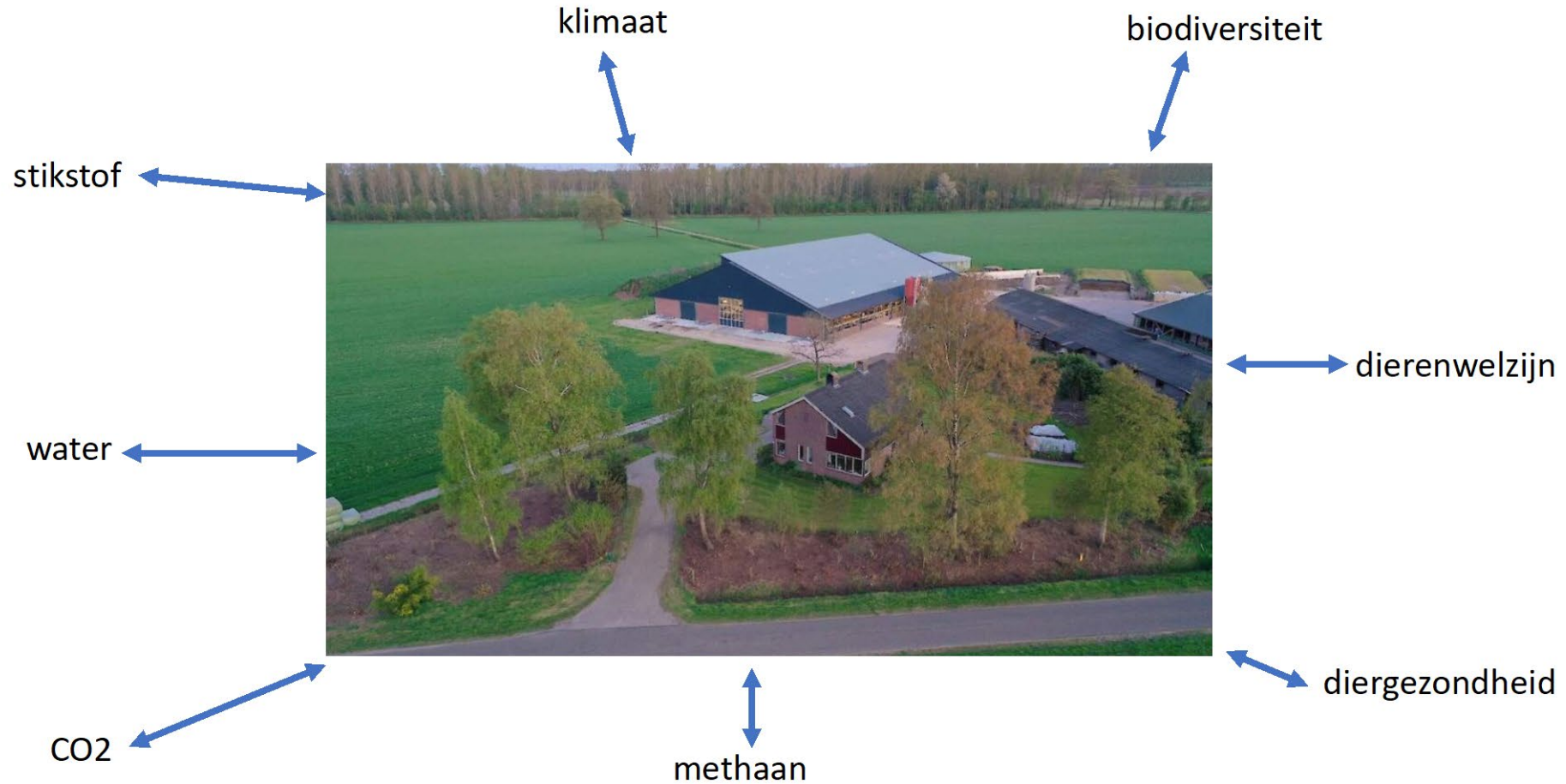
Programma

- Doel van deze workshop
- Welkom en introducties
- Plan BoerenPerspectief – Danielle de Nie (Wij.land)
- Uitwerking knooppunten – Kees van Heesbeen (ZLTO)
- Vragen
- Aan de slag aan de hand van een aantal vragen
- Plenair terugkoppelen

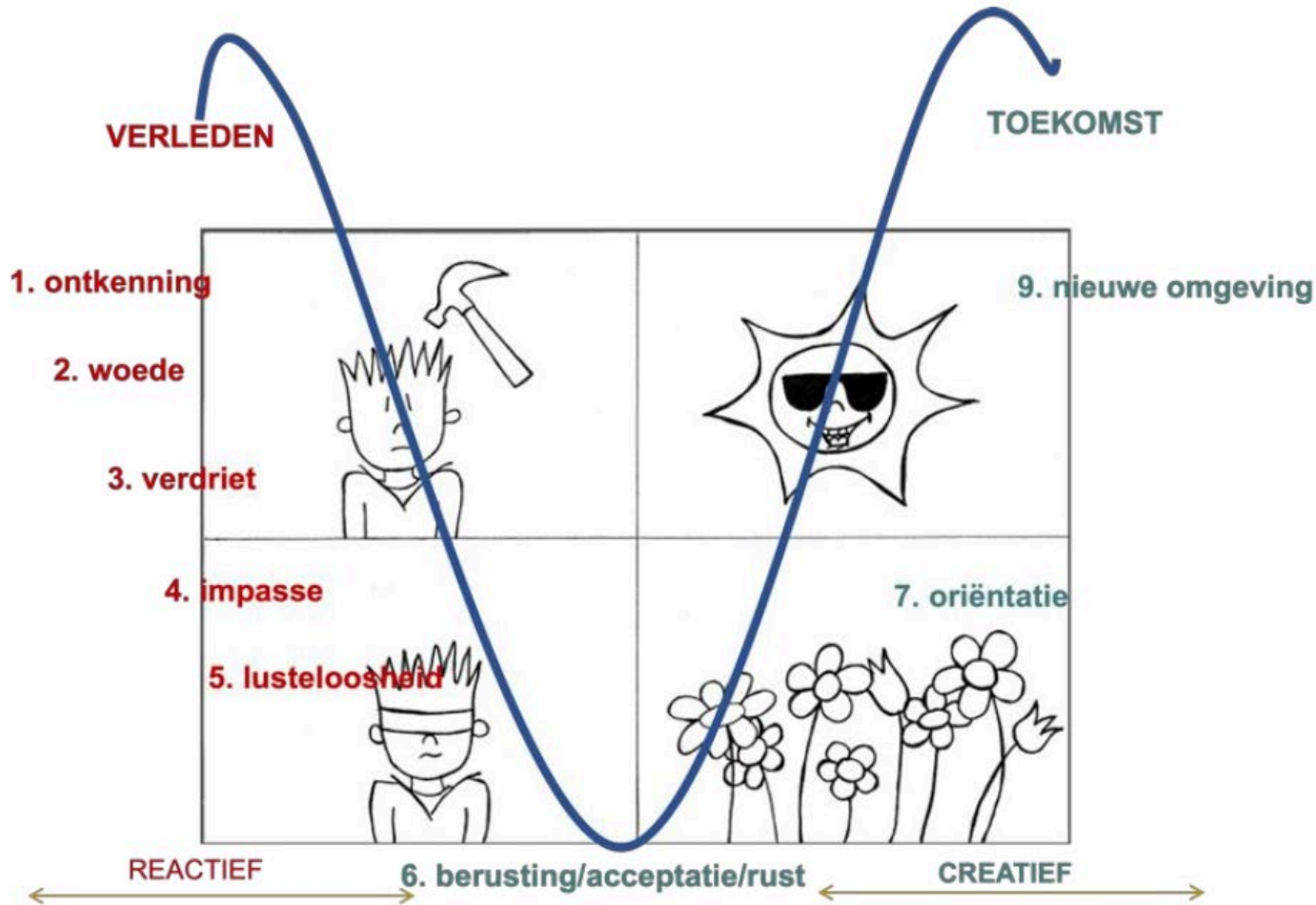

1. Waarom BoerenPerspectief?

AANLEIDING

2. Waarom BoerenPerspectief?

Figuur 3.1: Proces bij ingrijpende verandering (bron: ZLTO, VAB-Impuls)

% Boeren en tuinders

Die vastlopen en het niet meer zien zitten	10%
Die vasthouden aan hoe het is en niet willen veranderen	15%
Die wel willen maar niet weten hoe	55%
Die plannen hebben voor de toekomst en al bezig zijn	15%

2. De basis: plan BoerenPerspectief (1)

- Boerenperspectief is geboren in een tijd waarin gebiedsaanpakken door de provincies uitgerold worden en er nog heel lang over boeren gepraat zal worden.
- De boer of tuinder staat echter *zelf* voor een aantal fundamentele keuzes, binnen de beperkingen en de kansen die de omgeving hem/haar biedt.
- Wij willen met structurele, langjarige en kwalitatief hoogwaardige sociaaleconomische begeleiding ondernemers vooruit helpen. Wij doen dit vanuit een vertrouwenspositie naast en met de boeren.
- Zaakbegeleiders en opkoopregelingen zijn géén onderdeel van BoerenPerspectief. Boeren die hun veehouderijtak afstoten maar hun gronden behouden, kunnen wel een beroep op ons doen.
- Het is niet de bedoeling vanuit Boerenperspectief beleid opnieuw vorm te geven, te lobbyen of het werk van de GGA's over te doen. Wel signaleren we knelpunten en zijn we gesprekspartner. Voor alle stakeholders binnen een gebied.

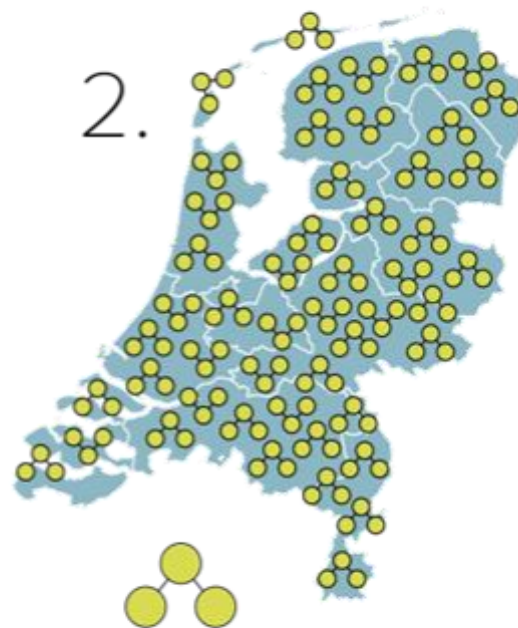
2. De basis: plan BoerenPerspectief (2)

Alle individuele boeren
in Nederland

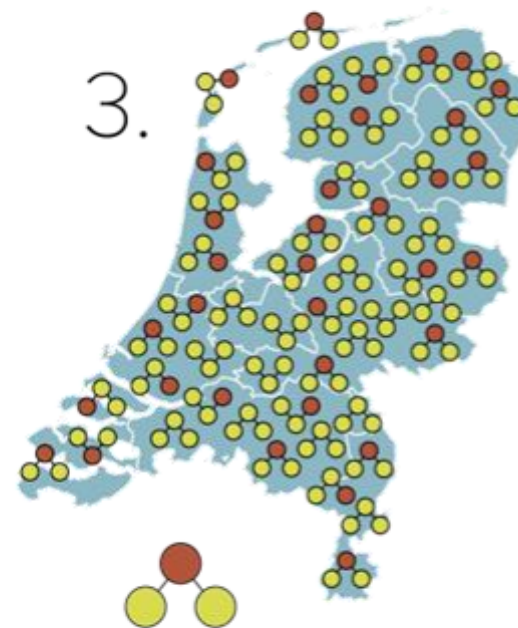
Alle boeren en tuinders in Nederland staan voor fundamentele keuzes (transitiepaden) en hebben behoefte aan procesbegeleiding en advies

(Boeren)netwerken

BoerenPerspectief gaan in gesprek met boeren-netwerken, landelijke en regionale overheden over Sociaal Economische Begeleiding bij deze keuzes

Regionale knooppunten

Wij bouwen stapsgewijs aan een structuur van regionale knooppunten vanuit die bestaande netwerken: een landelijke aanpak met maatwerk van onderop, vanuit de sector zelf

Landelijk knooppunt

Er komt een 'mean and lean' Landelijk Knooppunt voor kennisdeling tussen de regio's

2. De basis:

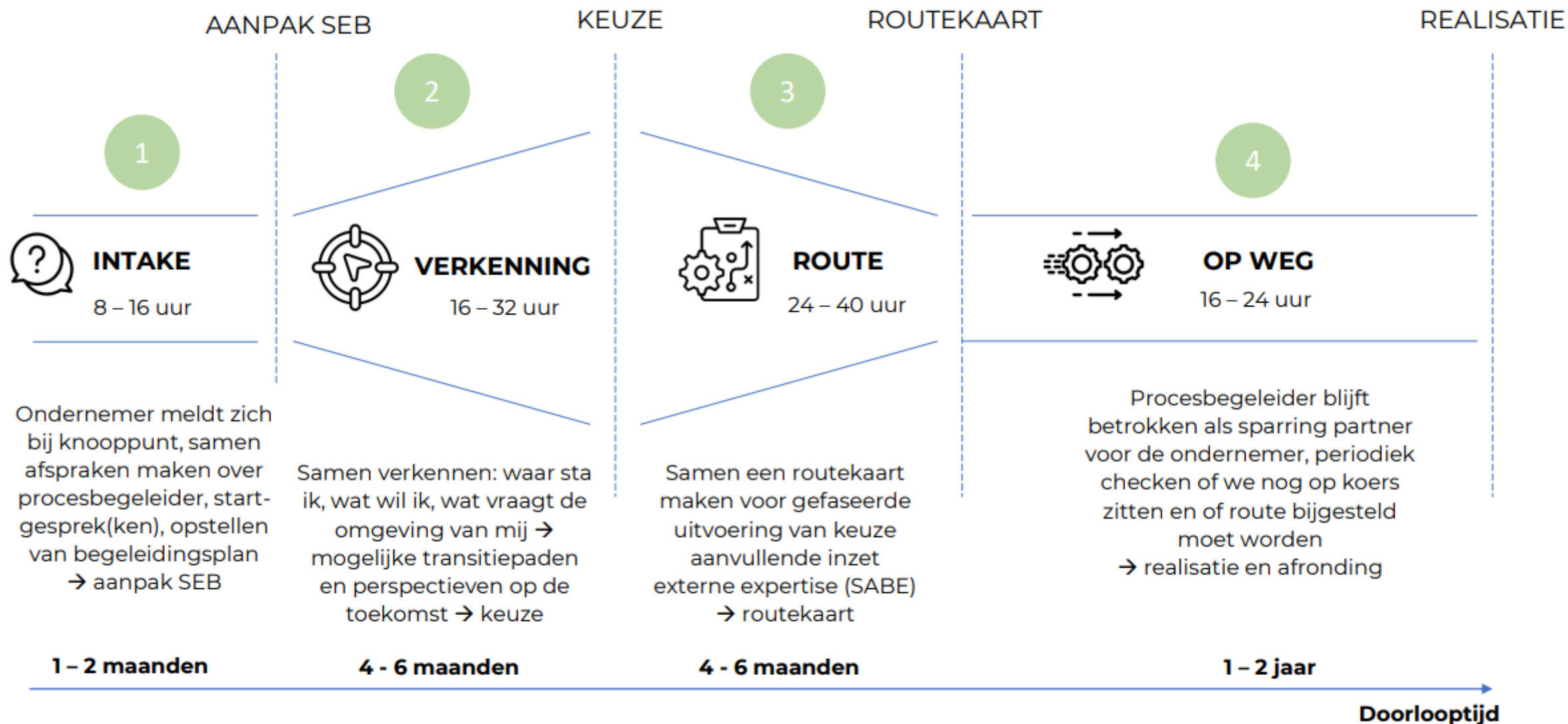
Wat is Sociaal-Economische Begeleiding?

- Boeren ondersteunen om op een onafhankelijke en gestructureerde zelf manier te laten nadenken over de toekomst van hun bedrijf .
- Proces begeleider laat de ondernemer aan het roer, maar kan we spiegelen.
- Procesbegeleiders kunnen wanneer wenselijk ook professionele specialistische hulp inschakelen.
- Wij willen met structurele, langjarige en kwalitatief hoogwaardige sociaaleconomische begeleiding ondernemers vooruit helpen. Wij doen dit vanuit een vertrouwenspositie naast en met de boeren.
- Sociaal economische begeleiding is verbinding en vertrouwen opbouwen met de ondernemer en het realiseren van bewustwording over eisen aan de omgeving en/of kansen vanuit het eigen initiatief.

2. De basis: hoe werkt het?

- 1 2 Inzet gemiddeld 36 uur
- 1 2 3 Inzet gemiddeld 68 uur
- 1 2 3 4 Inzet gemiddeld 88 uur

3. Regionale knooppunten - oprichting

Wat is een regionaal knooppunt?

- Regionaal samenwerkingsverband, opgericht door boerenorganisaties. Dicht bij de boeren.
- Een knooppunt heeft:
  - Tenminste twee boerenorganisaties die samenwerken
  - Alle transitiepaden dekken
  - Hebben al een warm netwerk van > 50% van de agrarisch ondernemers in het gebied
  - Het gebied omvat ca 2000 agrarische bedrijven
  - Langjarige overeenkomst met langjarige financiering

Hoe ziet een knooppunt er uit? (denklijn)

- Op termijn van ca 3 jaar een landelijk dekkend netwerk van ca 20-22 knooppunten
- Elk samenwerkingsverband bepaalt haar eigen aansturingsmodel.
- Elk samenwerkingsverband organiseert een uitvoeringsorganisatie.
- Elke knooppunt heeft een coördinator en een aantal medewerkers deze zijn in principe niet in dienst bij het knooppunt maar bijv bij de samenwerkingspartners of inhuur van ZZP'ers.
- De uitvoeringsorganisatie stuurt een pool van procesbegeleiders aan

3. Regionale knooppunten – kerntaken

- Organiseren sociaal economische begeleiding van boeren in hun gebied
- Via procesbegeleiders
- Eventueel inschakeling van specialistische kennis

Samenspel met de omgeving:

- Zeer goede gebiedskennis aanwezig
- Contacten met:
  - Stakeholders (provincies, waterschappen, gemeentes) en anderen in het gebied
  - Doorverwijs functie naar technische advisering of coaching
  - Andere landelijke initiatieven zoals Taboer, Kenniscentrum bedrijfsovername en vele andere
  - Kennispool in het gebied en landelijk

3. Regionale knooppunten eindbeeld

- 20 tot 22 knooppunten – landsdekkend.
- Verenigd in een landelijke koepel die aangestuurd en geprogrammeerd wordt vanuit de knooppunten.
- Langjarige begeleiding, langjarige aanwezigheid in het gebied.

Waar staan de nu?

- Projectgroep LTO en BoerenPerspectief heeft dit najaar de ontwerpfase afgerond
- Volgende stap: pilotfase starten: 3 tot 5 knooppunten oprichten om van te leren.
- Daarna zal LNV met een subsidie-openstelling komen voor meer knooppunten op te richten.
- Knooppunten kunnen dan hun eigen aanvraag indienen en eventueel ondersteund worden vanuit het kwartiermakers team.

4. Vragen

Dank voor uw aandacht!

Kees.van.Heesbeen@zlto.nl

D.denie@wij.land

5. Vragen voor jullie

Bespreek in klein groepje:

- Hoe zou een knooppunt eruit kunnen komen te zien in jouw regio?
- Wat zou jouw rol/de rol van jouw organisatie bij zo'n knooppunt kunnen zijn?
- Welke verbinding zie je met lopende initiatieven?
- Welke vragen komen er in je op?